

Sovjetska armada odhaja iz Finske

Finske čete na smučeh pognale nazaj rusko armado na skrajni severni fronti, letalci pa so začeli bombardirati sovjetske vojaške koncentracije. Poročilo nemške časopisne agencije, da je poveljnik ruske divizije Vinogradov zmrznil na fronti, zanikano v Moskvi

HELSINKI, 18. jan.—Sovjetska armada, ki se računa na okrog 40.000 moških in katere se je nahajala v centralni Finski, v okolici Sallu, kjer je hotela pretrgati finski republiko na dve, se danes umika nazaj k ruski meji v silnem mrazu 58 stopinj pod ničlo. Rusi so se že umaknili okrog 30 milj od točke, kamor so pred petimi tedni prodrli 65 milj daleč od svoje meje. Finske patrolje jih neprestano napadajo v ozadju.

Helsinki, Finska, 18. jan.—Uspešne operacije finskih čet na smučeh v mrazu 55 stopinj pod ničlo so ustavile rusko armado v sektorju pri Salli nad arktičnim krogom. Rusi so se morali umakniti dvajset milj.

(Poročilo časopisne agencije Associated Press, poslano neke-mu listu v Kopenhagenu s fronte pri Salli, pravi, da se je 40.000 Rusov umaknilo s te fronte in da so jim finske čete za petami. Zadnji teden so Finci razbili prometno zvezo med rusko armado in zaledjem in s tem preprečili dovoz živil in drugih potrebščin sovjetskim četam. To je eden izmed vzrokov umika ruske armade.)

Silen mraz, ki prevladuje na vseh frontah, pomaga Fincem. Gibanje tankov in motornih vozil je nemogoče. Finsko severno armado, ki ne da miru Rusom, tvorijo mladi moški. V bitkah z Rusi so že šestkrat demonstrirali svojo izurjenost in junaštvo. Kljub ogromni ruski premoči, zmagujejo stalno. Rusi so utrpeli velike izgube v bitkah s Finci.

Mraz je paraliziral operacije sovjetskih letalcev, toda finski letalci so začeli napadati ruske sovjetske koncentracije. Na fronti severovzhodno od Ladoga jezera so Finci v večer-ah bitki uničili rusko konjaništvo. Sedemdeset vojakov je oblezalo na bojišču. Finci so zasegli dva ruska tanka in sto pušk.

Finsko poročilo pravi, da se agentje tujih vlad zanimajo za ruske tanke, katere so Finci zasegli. Radi bi jih kupili, da bi potem lahko ugotovili sestavo. Militaristični opazovalci pravijo, da so Finci zasegli čez 500 ruskih tankov od izbruha vojne.

Moskva, 18. jan.—Sovjetsko vojno poročilo, katerega je izdal glavni militaristični urad v Leningradu in objavila uradna časopisna agencija Tass, pravi, da so ruski letalci sestrelili dvajset finskih letal v spopadih. Letalci so izvedli več ogledniških poletov in v nekaterih krajih bombardirali finske vojaške objekte ter železniška križišča.

Drugo poročilo, izdano v Leningradu, zanika vest podružnice nemške uradne časopisne agencije DNB, da je bilo najdeno zmrznjeno truplo generala Vinogradova, poveljnika 44. ruske divizije, ki je bila po poročilu iz finskega vira zdrobljena v bitki pri Suomussalmiju. Vinogradov se še nahaja s svojo divizijo na fronti.

V Leningradu so izjavili, da poročilo, ki ga objavil londonski Daily Herald, glasil, angleške delavske stranke, da so ruski letalci napadli z bombami delavski distrikt v Helsinku, ne odgovarja resnici. "Ruski letalci niso bombardirali delavskega distrikta v Helsinku," so izjavili v Leningradu. "Obdolžitve o pobijanju civilnih prebivalcev so brez vsake podlage. Naši letalci bombardirajo le vojaške objekte na Finskem."

Akcija o posojilu Finski odložena

Hull nastopi pred senatnim odsekom

Washington, D. C., 18. jan.—Predlog predsednika Roosevelta, da Finska dobi posojilo \$60.000.000 iz sklada federalne korporacije za rekonstrukcijo financ, bo najbrže pokopan. Tako vsaj sodijo člani senatnega bančnega odseka, pred katerimi je večeraj nastopil Jesse H. Jones, administrator federalne korporacije.

Po zaslišanju Jonesa je senatni odsek odložil akcijo glede posojila Finski do prihodnje srede. Takrat bo nastopil pred odsekom državni tajnik Cordell Hull, da pojasni, ali bi bilo posojilo Finski v nasprotju z ameriško nevtralnostjo.

Cepprav člani senatnega bančnega odseka simpatizirajo s Finsko, ki je postala žrtev Stalino-ve agresije, so vseeno proti koraku, ki bi lahko zapletel Ameriko v evropske vojne. Tak korak bi bil storjen, če bi Amerika dala finančno pomoč finski republik.

Člani odseka so bili večeraj informirani, da ima Finska dovolj živeža in drugih potrebščin, potrebuje pa orožje, predvsem bojna letala, topove in bojna materiala, da se bo lahko borila proti Rusom. Te informacije jim je dal Hjalmar Procope, finski poslanik v Washingtonu.

Angleške železnice zastražene

Listi poročajo o odkritju zarote

London, 18. jan.—Okrog 600.000 delavcev, upošlenih na železnicah, je bilo opozorjenih, naj pazijo na čine sabotaže na železnicah. Ogromen "detektivski" sistem je bil formiran potem, ko sta londonska lista Daily Mail in Daily Herald poročala o odkritju zarote glede oviranja železniškega prometa. Zaroto so skovali člani nacistične vojnne službe.

Daily Mail piše, da so zarotniki nameravali pognati v zrak z dinamitom javna poslopja in železniške mostove. Zarota je bila odkrita zadnji teden in avtoritete so že podvezle potrebne korake, da jo zatirajo.

V Londonu se zdaj širijo govorice, da bo Chamberlain našel prostor v svojem kabinetu za Hore-Belisha, ki je resigniral kot vojni minister. Vihar, ki je sledil resignaciji, se je poleglet. Hore-Belisha bo morda postal načelnik novega ministrstva, v čigar področje bo spadala koordinacija ekonomskih zadev.

Vladni naklonjeni časopisi pišejo, "da je resignacija vojnega ministra že pozabljen incident," dočim drugi listi izražajo razočaranje, ker premier Chamberlain in Hore-Belisha nista pojasnila vzrokov spora, ko sta govorila v parlamentu. Poslanec se pričakovani, da bo Hore-Belisha povzročil senzacijo s svojo izjavo, kar pa se ni zgodilo. Ozadje konflikta med njim in Chamberlainom ni bilo pojasnjeno.

Izbruh revolte v kitajski armadi

Sanghaj, 18. jan.—Angleška časopisna agencija Reuters poroča, da je dobila informacije od potnikov, ki so se vrnili v Sanghaj iz province Šansi, o izbruhu revolte v kitajski armadi. V ozadju revolte je spor med komunističnimi vojniki in regularnimi četami. General Kaisek, vrhovni poveljnik kitajske oborožene sile, je že storil potrebne korake, da zatirajo revolto.

Domače vesti

Milwaukee novice

Milwaukee. — Za pljučnico je 5. t. m. umrla Mary Frances, roj. Plesec, stara 51 let in doma iz Rečice v Savinjski dolini na Stajerskem. V Ameriki je bila 35 let in tu zapuščena moža, dva sinova in hčer. — Za srčno hibo je pa umrl John Gabriel, star 47 let in doma iz Trebnjega na Dolenjskem. V Ameriki je bil 30 let in tu zapuščena žena in dva otroka. — Naglo je umrl Anton Pleše, ki zapuščena žena in osem otrok. — John Ermenc ml. je 2. t. m. odprl odvetniško pisarno. — Viljem Janešek, tu rojen, je menda prvi Slovenec iz Port Washingtona, ki je postal letalec v bojni mornarici Strica Sama. — V Sheboyganu sta se poročila Gilbert Maaha in Julija Kaker.

Iz Minnesote

Chisholm, Minn. — Dne 11. t. m. je na podlagi ponovnega štetja glasov in sodnijskega odloka pripadel aldermanski mandat v 2. wardi rojaku Jos. Plutu. Pri volitvah sta Plut in Alex Vitall dobila enako število glasov, toda ponovno štetje je dalo Plutu pet glasov več.

Vesti iz Detroita

Detroit, Mich. — Estok Menton, član društva Young Americans SNPJ, je uspešno prestal operacijo in zdaj se zdravi doma. — J. Zrinec ml. se je zaročil z A. Černe, Rudy Benedikt pa s Charlotte Anžiček. Vsi so člani SNPJ. — Joe Kotar, ki je že čez 30 let naseljen v Ameriki, je prejel od jugoslovanske vlade pozivnico za vojaško službo in pozvan je tudi, naj "pripelje svojega konja s seboj".

Nov grob na zapadu

Anaconda, Mont. — Zadnje dni je tu umrl Frank Bizjak, star 55 let in doma iz Senožet pri Postojni. V tej okolici je bil 22 let in zapuščena žena in tri sinove. Bil je član društva 308 SNPJ.

Clevelandске vesti

Cleveland. — Dne 16. januarja je avto ubil našega člana Johna Ogrizka. Star je bil 58 let in doma iz Matajeve vasi pri Postojni. Bil je vdovec in zapuščena pet otrok. Član je bil društva 257 SNPJ. — Agnes Raztresen, roj. Konda, ki je umrla 15. t. m., je bila stara 64 let in doma iz Cerevega loga pri St. Jerneju na Dolenjskem. V Ameriki je bivala 37 let in tu zapuščena moža in sestro, v La Sallu, Ill., pa drugo sestro. — V upravo SND so bili za to leto izvoljeni: Janko N. Rogelj, predsednik, Fr. Ogler, podpredsednik, J. H. Tavčar, tajnik, Leopold Kušan, blagajnik; nadzorni odbor: Jos. Sisko-vič, Chas. Koman, John Centa, Fr. Turek in Leo Poljsak; gospodarski odbor: Fr. Čenik, Fr. Kačar, Andrej Tekavec, Geo. Turek in Louis Zorko; prosvetni odsek: Vatro J. Grill, Erazem Gorše, Jos. Skuk, Ant. Novak, Martin Antončič, Vinko Klemenčič in Josipina Zakrjakšek.

Nemška policija aretirala hotelirja

Berlin, 18. jan.—Lastnik hotela Edelweiss v Obergurglu v tirolskih alpah je bil aretiran na obtožbo, da je svetoval ljudem, naj ne zahajajo v njegov hotel, ker jim ne more postreči z živili in drugimi stvarmi. Vest o njegovi aretaciji je bila pravkar objavljena. Posebni nacistični komisar je bil imenovan za upravitelja hotela.

Dva delavca ubita v municijski tovarni

Gibbstown, N. J., 18. jan.—Dva delavca sta bila ubita, pet pa ranjenih v eksploziji nitroglicerina, ki se je pripetila večeraj v DuPontovi tovarni. Federalne avtoritete in policija so odredile preiskavo vzroka eksplozije v domnevi, da je bila posledica sabotaže. Eksplozija je poškodala tovarno.

Kaj pravijo v stari domovini

Starokrajaki delavec piše svojemu prijatelju delavcu v Ameriki

Chicago, Ill. — Naročnik Prosvete nam je izročil pismo, ki ga je prejel od svojega prijatelja v starem kraju. Pismo, ki ima datum 26. decembra 1939, se — kolikor ni v njem osebnih zadev, katere smo izpustili — glasi:

"Pri nas smo do zdaj k sreči še ali mimo vojne, ne vemo pa, kako dolgo se še bomo mogli braniti. Velike sile, ki nas obkrožajo, bodo že gledale, da tudi nas potegnejo v ta vrtinec."

V zadnjem času malo strašijo naši komunisti, kateri je sovjetski despotizem še vedno ideal. Sem in tja naredijo kakšne demonstracije in nedavno so jih naredili na Sužaku, na mostu prav pred nosom Italijanov. Ker pa vse kaže, da so italijanski fašisti največji nasprotniki tega (sovjetskega) režima, jim to seveda ni bilo nič kaj všeč. Sliši se celo, da ravno Italijani to nalahč podpihujejo, da bi potem imeli povod za intervencijo na našem teritoriju, katerega bi si tako radi prilastili, ker jim tako zelo diši, življenjskega prostora jim pa toliko manjka. Italijani bi nas radi pod krinko varstva "zaščitili" in lahko si misliš, kakšna bi bila ta zaščita.

Nemci so pa bili do zadnjega časa popolnoma prepričani o svoji zmagi, toda danes je že nekateri Nemci, ki so največji stebri med njimi, minilo to samozaupanje. Pa saj ni nič drugega! Toliko so že Nemci, kakor sami poročajo, naredili škode A n g l e ž e m, kljub temu se zadnji še vedno dobro držijo; če so do zdaj vzdržali, je verjetno, da bodo tudi v bodoče. Nacistična namera z bliskovitimi udarci se je to pot razblinila v mehurje iz pen. Zelo težko je bilo pripraviti Angleže do vojne, ali ko so enkrat notri, bodo nadaljevali do konca, naj pride kar hoče. Vsaj taki mi vidimo in na ta način jim nemška udarna sila nikakor ne more do živega v toliki meri, da bi jih do skrajnosti pretresla. Angleži so le preveliki kolos in ni jim tako lahko priti do živega. Če bi se pa še oni tako na veliko in široko oboroževali, kakor so se Nemci, bi vsakekar bili največji strah na svetu.

Rusi s svojimi "osvobodilni-mi" načrti za enkrat še niso uspeli na Finskem. Proti Poljakom jim je to bilo lahko, ker ni bilo skoro nobenega oboroženega nasprotstva, toda Finci jim dajo večjo vetro. Vidi se, da se v resnici borijo za svojo svobodo. Kot najbližji sosedje Rusije, imajo Finci dovolj prilike, da vidijo, kako je v sovjetskem paradizu. Ruska republika bi bila lahko vsem narodom za zgled, če bi bila v dobrih rokah, danes pa vidi-mo koliko — veselja imajo ruski vojniki za "osvobojanje" drugih narodov!

Sem pa tja poslušam kakšen radioprogram iz Moskve. Rečem ti, da se mi vsled prenapetega ruskega nacionalizma kar gabi, toliko je tega danes tamkaj. Če primerjam naš patriotizem z naša diktature, je bil naš takratni patriotizem komaj menea na-pram današnjemu komunističnemu patriotizmu v Rusiji — a že na-ja je bil tak, da ga ni bilo mogoče prebaviti.

Seveda bodo imeli Rusi na vse zadnje uspeh, če ne pride vmes kaj posebnega; kajti Finci so majhen narod in nemogoče je, da bi se sami ubranili preveliki sili.

jih diktatorskih voditeljev, ki ženejo cele mase v klavnice.

Seveda Te zanima, kako je pri nas. Na Hrvaškem imajo zdaj precej več svobode kakor prej; časopisi lahko veliko več pišejo kot so smeli prej. Pri nas v Dravski banovini (na Slovenskem) se pa še ni nič izpremenilo v tem oziru, kajti tu imamo še vedno stari režim, ki tlačí svobodo izražanja kakor je delal to še leta. V hrvaški banovini je danes precej samostojnosti in politični razmere bi lahko bile še boljše, če ne bi vedno nagajali levčarski elementi, ki so vedno bolj agresivni in delajo nemire. Če se Hrvatom posreči obdržati red in mir doma, ne bo treba biti nikomur žal, da so Hrvatje dobili široko avtonomijo. To avtonomijo je treba razširiti tudi na druge banovine, tako da bo vsakdo sam gospodar v svoji hiši pod enotno centralno vladjo. Če imate lahko Amerikanci federacijo, ki vam uspeva, mislim, da jo tudi mi lahko imamo. Zdaj delajo na raznih zakonih in sklopih bomo morda imeli tudi avtonomne volitve po avtonomnejšem volilnem redu kot prej.

Drugo pa je vprašanje draginje, ki je zadnje mesece začela zelo skakati ljudi po vsej Jugoslaviji. Krivnja "za" to seveda leži v mednarodni situaciji. Mnogo stvari ne moremo dobiti, kajti uvažajo se od drugod, veliko blaga se pa tudi izvaža iz države, Nemci se morajo lepo doma stradati. Z onimi Nemci, ki jih poznamo, imamo že nekaj inkus-šenj. Dokler je bilo dovoljeno, smo jim pošiljali zavoje živil, a naše oblasti so to ustavile, ker se je preveč razpaslo; zavoji v Nemčijo so že narasli na tak obseg, da naši poštni uradi niso mogli več vzdržati. Na ta način se je veliko naših živil zastoj izvozilo čez mejo, tako da je tudi tu bilo nekaj vzroka za draginjo. Saj več kakšen je profitaristi sistem: kadar je veliko povpraševanje po blagu, začnejo rasti cene. Vse kaže, da bodo nastali tudi štrajki, kajti plače so kljub draginji ostale stare in naši delavci so zelo nezadovoljni.

Vreme smo pa imeli doslej zelo lepo. Mraz je prišel le zadnje dni pred božičem za nekaj dni, smo pa še vedno brez snega. Zdaj se vreme spet malo kuja in pričakujemo, da nam v nekaj dneh vrže malo snega."

Protisovjetska propaganda v Franciji

Govori v ruščini na radiopostajah

Pariz, 18. jan.—Francija se je odločila za raztegnitev propagande proti komunistični Rusiji. Naznanjeno je bilo, da bodo na radiopostajah, ki so pod vladno kontrolo, dnevno nastopali govorniki in naznanjali dogodke v Evropi in na frontah v ruščini v upanju, da bo propaganda dosegla ruske mase, ki niso informirane, kaj se godi v Evropi. Francija bo stalno poudarjala svoje stališče, ki ga je zavzela z ozirom na rusko-finsko vojno.

Da je francosko ljudstvo razkačeno na Rusijo zaradi napada na Finsko, ni nobenega dvoma, čeprav se vlada še ni odločila za prelom diplomatskih odnosov z Moskvo. Premier Daladier je nedavno izjavil, da bo Francija nudila vsestransko pomoč finski republik v borbi proti ruskim armadam. Ako bo Stalín napadel Turčijo ali pa Rumunijo, ki imata pogodbo vzajemne vojaške pomoči s Francijo, bo slednja napovedala vojno Rusiji.

POHVALE DRUŽINE... MANJ DELA ZA VAS!

Navadna jedila postanejo okusnejša
in priljubna, še
posebno kosilo se lahko pripravi na

MODERNEM PLINSKEM ŠTEDILNIKU

Zdaj po "znižani" ceni!

1939
**CROWN
GAS
RANGE**
samo
\$74⁵⁰
in vaša stara peč

Kompletna kontrola gorilke v dobro izolirani peči; Bröiler se lahko potegne ven, avtomatičen uligalec. Veliki ladveji za posodo in več porcelanasto smameliran.
LIBERALNI POGOJI. Male napladijo takoj—ostalo in nekaj za stroške plačate z vašim mesečnim računom za plinsko poslug.

• Celo "hum-drum" vsakdnevna hrana je okusnejša ako jo skuhate na modernem plinskem štedilniku. Novočasna temperaturna kontrola, nove vrste gorilci, pečenci in superiorno izolirana peč—da vaši kuhi in peki nedosegljive uspehe—okusnejša in redilnejša hrana, katero hvalijo člani družine.

Pridite in osebno pregledajte te krasno svetlikajoče novega modela peči, katere so velikega pomena za vas in družino vašo.

PUBLIC SERVICE STORE

Tudi drugi trgovci vami nudijo izvrstne vrednosti v plinskih štedilnikih

